

Перехід слів з однієї частини мови в іншу

Мета: ознайомити учнів з процесом переходу слів однієї частини мови в іншу та вивчити основні правила цього явища в українській мові; навчити розрізняти та використовувати слова у різних частинах мови, зокрема іменники, прикметники; розвивати навички визначення частин мови та членів речення, виявляти закономірності у переході слів; сприяти формуванню лексичного багатства та граматичної правильності у вживанні мови.

Очікувані результати: учень/учениця розрізняє та використовує слова у різних частинах мови, зокрема іменники, прикметники; визначає частини мови та члени речення, виявляє закономірності у переході слів; толерантно реагує, використовуючи формули мовного етикету, етично висловлює власне ставлення до почутого в усній та письмовій формі.

Організація класу

Добрий день! Сіли рівно, озирнулись, Один одному всміхнулись. Якщо добре працювати – Вийдуть гарні результати. Тож не гаємо ми час, Бо знання чекають нас!

Повідомлення теми уроку

❖ Сьогодні на уроці говоритимемо про перехід слів з однієї частини мови в іншу.

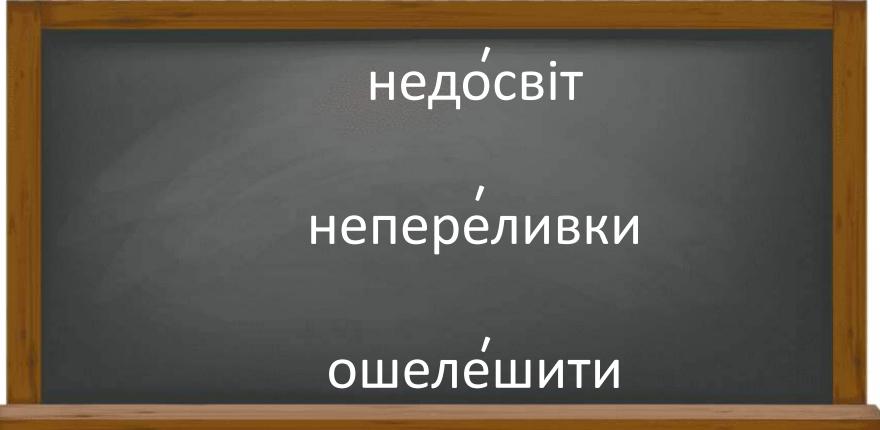

Перевірка домашнього завдання

_{Підручник.} Сторінка

Шукаємо відповіді на запитання:

- 1. Який спосіб творення називаємо переходом слів з однієї частини мови в іншу?
- 2. Чи змінюється синтаксична роль слова через його перехід з однієї частини мови в іншу?
- 3. Чи змінюється лексичне значення слова через його перехід з однієї частини мови в іншу?

Відповідно до запитань сформулюйте особисті цілі.

Запишіть сьогоднішню дату

Киасна робота

Прочитайте, визначте, якими частинами мови є виділені слова. Визначте їхню синтаксичну роль у реченні. Чи погоджуєтеся ви з міркуванням, висловленим у 10 реченні? Відповідь обґрунтуйте

Підручник. Вправа

132

підручник. **Сторінка** 1. Між горами старий Дніпро, неначе в молоці дитина (Т. Шевченко). 2. Старий увійшов до хати (П. Куліш). 3. Мій брат з дитинства мріяв бути військовим. 4. Військовий корабель охороняє морські рубежі нашої країни. 5. Для виробництва вакцин у світі задіяно всі передові технології. 6. Усі ми чекаємо добрих новин з передової. 7. Літо швидко пролетіло, і настало перше вересня. 8. На перше я люблю борщ. 9. Сучасне завжди на дорозі з минулого в майбутнє Довженко). 10. Сучасне покоління дітей називають «поколінням смартфонів» (3 газети).

Перевір себе

Підручник. Вправа

132

підручник. **Сторінка** Прикм.
1. Між горами старий Дніпро, неначе в молоці дитина (Т. Шевченко). 2. Старий увійшов до хати (П. Куліш). 3. Мій брат з дитинства мріяв бути військовим. 4. _{Прикм.} Військовий корабель охороняє морські рубежі нашої країни. 5. Для виробництва вакцин у світі задіяно всі передові технології. 6. Усі ми чекаємо добрих новин з передової. 7. Літо швидко пролетіло, і настало перше вересня. 8. На перше я люблю борщ. 9. Сучасне дорозі з минулого в майбутнє Довженко). 10. Сучасне покоління дітей називають «поколінням смартфонів» (3 газети).

Щоденні 5

Щоденні 5

Читання для себе	
Читання для когось	
Слухання	
Робота із	
словами	
Письмо для себе	

Підручник. Вправа

133

підручник. **Сторінка**

54

Назвіть слова, що перейшли з однієї частини мови в іншу. З'ясуйте їхнє лексичне значення і синтаксичну роль. Пригадайте, у яких ситуаціях ви використовуєте такі слова

1. І не знецінюйте коштовне. Не загубіться у юрбі. Не проміняйте неповторне на сто ерзаців у собі (Л. Костенко). 2. Молода з дружками, молодий з боярами, співаючи пісень відповідного змісту, ходили по селу й запрошували родичів на весілля (Народна драма). 3. Черговий повідомив про класі. 4. До лікарні привезли пораненого. 5. Раптом серед пернатих зчинився переполох. 6. Бересток зустрічав подорожніх могутньою своєю зеленню (За Т. Осьмачкою).

Перевір себе

Підручник. Вправа

133

підручник. **Сторінка** 1. І не знецінюйте коштовне. Не загубіться у юрбі. Не проміняйте неповторне на сто ерзаців у собі (Л. Костенко). 2. Молода з дружками, молодий з боярами, співаючи пісень відповідного змісту, ходили по селу й запрошували родичів на весілля (Народна драма). 3. Черговий повідомив про лікарні відсутніх у класі. 4. До привезли пораненого. 5. Раптом серед пернатих зчинився переполох. 6. Бересток зустрічав подорожніх могутньою своєю зеленню (За Т. Осьмачкою).

3 поданими словами складіть по два речення так, щоб слова були різними частинами мови

Старший, учений, варенична, пряма, учительська.

Старший брат подарував мамі букет жовтогарячих троянд.

Старший завжди вчить молоших, бо він мудріший.

Учений дав свої рекомендації щодо подальших досліджень.

Щоб отримати учений ступінь, треба багато працювати.

Підручник. Вправа

134

підручник. **Сторінка**

3 поданими словами складіть по два речення так, щоб слова були різними частинами мови

Старший, учений, варенична, пряма, учительська.

На вулиці відкрилася нова варенична, де пропонують різноманітні начинки.

Українська варенична кухня відома своєю смачною їжею.

Пряма дорога краща, ніж серпантинна.

На графіку потягів вказано, що пряма веде до пункту призначення без пересадок.

Підручник. Вправа

134

підручник. **Сторінка**

3 поданими словами складіть по два речення так, щоб слова були різними частинами мови

Старший, учений, варенична, пряма, учительська.

Учительська — це місце, де перепочивають педагогічні працівники.

Учительська кімната була наповнена книгами й навчальними посібниками.

Підручник. Вправа

134

Підручник. Сторінка

Вправа «Мікрофон»

- Що нового ви дізналися сьогодні?
- Які почуття викликала у вас тема уроку?
- Чи на всі запитання ви одержали вичерпну відповідь?
- Що було найважливішим на уроці?
- Назвіть 3-4 слова, що визначають суть цього уроку і ваші досягнення.

Рефлексія «Загадкові листи»

Сьогодні на уроці я навчився/ навчилася...

Найкраще мені вдалося...

Найбільше мені сподобалося ...

Труднощі виникали...

Обери лист, який ти хочеш відкрити

(щоби відкрити лист, натисніть на нього)

Пояснення домашнього завдання

Скласти 6 речень із іменниками, які переходять із однієї частини мови в іншу.

Хай щастить!

